

بسم الله الرحمن الرحيم

راهنمای جامع و کاربردی پرورش مرغ تخمگذار

ترجمه و تألیف: دکتر محمد اقبالی

مشاور بنیاد موسسات طلایه داران جهاد

انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

۱۳۹۲

سرسناسه	اقبالى، محمد، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	راهنمای جامع و کاربردی پرورش مرغ تخمگذار/ ترجمه و تالیف محمد اقبال
مشخصات نشر	تهران: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۴۸۷ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	978-600-6362-14-4:
وضعیت فهرست نویسی	فیها
موضوع	مرغ‌های تخمگذار-- پرورش.
رده بندی کنگره	SF:۲۹۳/الف۶۶۲۴ ۱۳۹۱
رده بندی دیویی	۶۳۶/۵۰۸۲:
شماره کتابشناسی ملی	۳۰۵۱۲۷۷:
نام کتاب: راهنمای جامع و کاربردی پرورش مرغ تخمگذار	
تالیف: دکتر محمد اقبالی	
نوبت چاپ: اول	
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۶۲-۱۴-۴	
سال چاپ: ۱۳۹۲	
چاپ: فرشیوه	
قیمت: ۲۱۰۰۰۰ ریال	
تیراژ: ۱۰۰۰	

مرکز چاپ و نشر: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی
 خیابان انقلاب- بین خ ۱۲ فروردین و خ فخر رازی- پاساژ ظروفچی طبقه سوم - واحد ۱۱
 همراه: ۰۹۱۲۷۳۷۰۶۳۱ تلفن: ۶۶۹۶۳۱۲۶ فاکس: ۶۶۴۰۳۴۵۲
 Email: eatk_ir@yahoo.com www.eatk.ir
 حق چاپ برای انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی محفوظ است

۲۰	پیش‌گفتار.....
۲۱	مقدمه
۲۳	فصل اول : آشنایی با پرورش مرغ تخمگذار.....
۲۴	اهمیت پرورش طیور.....
۲۶	دلایل ضرورت مرغداری در ایران.....
۲۶	مشکلات صنعت مرغداری در ایران
۲۷	زنجیر تولیدات طیور.....
۲۷	مرغ لاین.....
۲۷	گله های جداد.....
۲۷	مزارع پرورش مرغ مادر.....
۲۸	کارخانجات جوجه کشی.....
۲۸	مزارع تولید تخم مرغ.....
۲۹	کشتارگاه های طیور.....
۳۰	محاسبه میزان مواد اولیه خوراک طیور.....
۳۰	تجارت تخم مرغ و فرآورده های آن.....
۳۱	صنعت طیور در آینده.....
۳۳	فصل دوم : آناتومی و فیزیولوژی مرغ تخمگذار.....
۳۴	پوشش بدن طیور.....
۳۷	سیستم استخوانی.....
۳۷	کاسه سر.....
۳۷	ستون فقرات.....
۳۸	مهره های کمری.....
۳۸	مهره های دنبالچه ای.....
۳۸	دنده ها.....
۳۸	جناغ سینه.....
۳۸	بال.....
۳۹	پاها.....
۳۹	استخوان های لگن.....
۳۹	دستگاه تنفس.....
۴۱	سیستم عضلانی.....
۴۲	دستگاه دفع ادرار.....
۴۲	دستگاه عصبی.....
۴۴	اعضای حسی.....
۴۵	دستگاه گردش خون.....

۴۵	خون.....
۴۵	سیستم لنفاوی.....
۴۶	دستگاه گوارش.....
۴۶	دهان.....
۴۶	مری.....
۴۷	چینه دان.....
۴۷	پیش معده.....
۴۷	سنگدان.....
۴۸	روده کوچک.....
۴۸	روده های کور.....
۴۹	روده بزرگ.....
۴۹	کلوآک.....
۴۹	مخرج.....
۴۹	ضمانم دستگاه گوارش.....
۴۹	لوزالمعده.....
۴۹	کبد.....
۵۰	طحال.....
۵۰	فیزیولوژی گوارش.....
۵۱	غدد داخلی.....
۵۲	تیموس.....
۵۳	دستگاه تولید مثل خروس.....
۵۴	اخته کردن.....
۵۵	دستگاه تولید مثل مرغ.....
۵۵	تخمندان.....
۵۷	مجرای تخم بر.....
۵۷	(۱) شیپور.....
۷۵	(۲) ماگنوم.....
۵۷	(۳) تنگه.....
۵۷	(۴) رحم.....
۵۷	(۵) واژن.....
۵۸	فیزیولوژی تخمگذاری.....
۵۹	اتفاقات یک سیکل تخمگذاری.....
۶۰	مراحل تخمک اندازی.....
۶۹	کنترل مکانیزم بین دو تخمک اندازی.....
۶۱	اجزاء تشکیل دهنده تخم مرغ :

۶۱	۱- پوسته (SHELL):
۶۳	۲- غشاهای درونی و بیرونی:
۶۳	۳- اتاقک هوایی (AIR CELL):
۶۳	۴- سفیده و یا آلبومین (ALBUMIEN):
۶۴	۵- زرده (YOLK):
۶۶	۶- کالیزا و یا شالاز (CHALAZAE):
۶۶	مطالب جالب در مورد تخم مرغ:
۶۷	خواص تخم مرغ:
۶۸	انواع تخم مرغ:
۶۸	مقایسه تخم پرندگان:
۷۱	فصل سوم: تغذیه طیور
۷۲	نکات کلیدی که برای انتخاب یک جیره مطلوب باید مدنظر قرار گیرد:
۷۳	انرژی:
۷۳	پروتئین خام:
۷۳	مکملها:
۷۴	الف) مواد مغذی در جیره طیور:
۷۴	۱. کربوهیدرات ها در تغذیه طیور:
۷۶	۲. لیپیدها در تغذیه طیور:
۷۷	۳. پروتئین ها در تغذیه طیور:
۷۸	اثرات متقابل اسیدهای آمینه:
۷۹	ب) اجزاء غیر مغذی در جیره طیور:
۷۹	۱- (ب) آنتی اکسیدان ها:
۷۹	۲- (ب) ویتامین ها در تغذیه طیور:
۸۰	الف - ۲- ویتامین های محلول در چربی:
۸۰	(۱) ویتامین A:
۸۱	(۲) ویتامین D:
۸۱	(۳) ویتامین E (توکوفرول):
۸۲	(۴) ویتامین K:
۸۲	ب - ۲- ویتامین های محلول در آب:
۸۲	(۱) تیامین - ویتامین B ₁ :
۸۳	(۲) ریбо فلاوین - ویتامین B ₂ :
۸۳	(۳) نیاسین یا اسید نیکوتینیک:
۸۳	(۴) اسید پانتوتنیک:
۸۳	(۵) ویتامین B ₆ - پیریدوکسین:

۸۴	بیوتین:	۶
۸۴	کولین:	۷
۸۵	اسید فولیک:	۸
۸۵	ویتامین B _{۱۲} (کوبالامین):	۹
۸۵	ب) مواد معدنی در تغذیه طیور	۳-
۸۶	الف - ۳- مواد معدنی پر مصرف	
۸۶	(۱) کلسیم:	
۸۶	(۲) فسفر:	
۸۶	(۳) منیزیم:	
۸۷	(۴) سدیم، پتاسیم و کلر:	
۸۷	ب- ۳- مواد معدنی کم مصرف	
۸۷	(۱) آهن:	
۸۷	(۲) روی:	
۸۸	(۳) منگنز:	
۸۸	(۴) سلنیوم:	
۸۸	(۵) ید:	
۸۸	(۶) مس:	
۸۹	مراحل تغذیه	
۸۹	مواد اولیه در خوراک طیور	
۸۹	۱. مواد اولیه جهت تامین انرژی	
۸۹	الف- ۱- دانه های گیاهی	
۸۹	ذرت	
۹۰	ذرت خوشه ای، مایلو، سور گوم	
۹۰	جو	
۹۰	گندم	
۹۱	تغذیه کمکی با گندم خرد شده	
۹۱	برنج	
۹۱	سیوس گندم	
۹۲	ملاس نیشکر و چغندر	
۹۲	ب- ۱- چربی ها	
۹۲	۲. مواد اولیه جهت تامین پروتئین	
۹۲	الف) ۲- منابع پروتئین حیوانی	
۹۳	پودر ماهی	
۹۳	پودر گوشت	
۹۳	بقایای کشتارگاه طیور	

- ۹۳.....پودر پر.....
- ۹۳.....پودر خون.....
- ۹۴.....شیر خشک، پس چرخ و کشک.....
- ۹۴.....ب) ۲- منابع پروتئین گیاهی.....
- ۹۴.....کنجاله سویا.....
- ۹۴.....کنجاله تخم پنبه.....
- ۹۵.....کنجاله آفتابگردان.....
- ۹۵.....کنجاله پام زیمینی.....
- ۹۵.....کنجاله کنجد.....
- ۹۶.....کنجاله کتان.....
- ۹۶.....پودر یونجه.....
- ۹۶.....۳. مواد اولیه جهت تامین عناصر معدنی.....
- ۹۶.....الف) ۳- منابع تامین کلسیم.....
- ۹۶.....پودر استخوان.....
- ۹۶.....صدف یا گوش ماهی.....
- ۹۶.....کربنات کلسیم یا سنگ آهک.....
- ۹۶.....ب) ۳- منابع تامین فسفر.....
- ۹۷.....ج) ۳- نمک طعام.....
- ۹۷.....۴. افزودنی های غذایی.....
- ۹۹.....۱- مکمل های غذایی.....
- ۹۹.....۲- آنتی اکسیدانها.....
- ۹۹.....۳- کوکسیدو استات ها.....
- ۱۰۰.....۴- آنتی بیوتیک ها.....
- ۱۰۵.....۵- ترکیبات آرسنیکی :.....
- ۱۰۵.....۶- نیتروفرانها :.....
- ۱۰۵.....۷- رنگدانه ها :.....
- ۱۰۵.....۸- آنزیم ها :.....
- ۱۱۱.....۹- پروبیوتیک ها.....
- ۱۱۲.....۱۰- اسیدهای آلی :.....
- ۱۱۳.....۱۱- هورمون ها :.....
- ۱۱۳.....۱۲- سیر :.....
- ۱۱۳.....۱۳- جوش شیرین :.....
- ۱۱۳.....سایر مواد افزودنی در خوراک :.....
- ۱۱۴.....اشکال خوراک طیور.....
- ۱۱۴.....فرم مش (آردی).....

۱۱۴	فرم پلت
۱۱۶	کرامیل
۱۱۶	آب در تغذیه طیور
۱۲۳	آلودگی های میکروبی
۱۲۴	شکل خوراک و تاثیر آن در مصرف آب
۱۲۴	ساخت دان
۱۲۴	۱- بوجاری :
۱۲۴	۲- سیلوهای ذخیره مواد اولیه :
۱۲۵	۳- سیلوهای داخلی :
۱۲۵	۴- آسیاب :
۱۲۷	۵- باسکول :
۱۲۷	۶- مخلو کن یا میکسر :
۱۲۹	ساخت دان پلت :
۱۳۳	طرز ساخت دان در مرغداری :
۱۳۴	نکات بسیار مهم میکس کردن :
۱۳۴	آزمایش دان
۱۳۵	جیره نویسی عملی
۱۳۵	محاسبه فرمول کنسانتره
۱۴۳	فصل چهارم : تغذیه مرغ تخمگذار
۱۴۵	دوره های تولید مرغ تخمگذار :
۱۴۵	الگوی رشد و وزن گیری مرغهای تخمگذار :
۱۴۸	کنترل رشد و وزن گیری
۱۴۸	عوامل که می توانند تاثیری منفی بر وزن بدن و یکنواختی گله بگذارند :
۱۴۹	برنامه تغذیه ای در دوران رشد پولت :
۱۵۲	تغذیه و دریافت انرژی :
۱۵۶	تغذیه و تولید تخم مرغ
۱۵۷	نکات مهم در بهینه سازی تولید تخم مرغ :
۱۶۳	کلسیم و فسفر :
۱۶۶	عوامل موثر بر تغذیه موفقیت آمیز مرغ تخمگذار جهت تولید و سود اقتصادی :
۱۶۷	رابطه پروتئین و انرژی
۱۶۸	مصرف دان
۱۷۰	جیره پیک + برنامه ۵ مرحله ای
۱۷۳	فصل پنجم : پرورش پولت

۱۷۴	مدیریت پولت ها
۱۷۵	الف: فضا
۱۷۵	ب: مدیریت وزن بدن
۱۷۷	زمان بلوغ
۱۷۸	وزن بدن در موقع بلوغ
۱۷۸	پ: نوک چینی
۱۸۰	ت: برنامه نوردهی
۱۸۱	۱- انتقال از سالن پرورش بسته به سالن تخمگذاری بسته :
۱۸۱	۲- انتقال از سالن پرورش بسته به سالن تخمگذاری باز:
۱۸۱	۳- انتقال از سالن پرورش باز به سالن تخمگذاری بسته:
۱۸۱	۴- انتقال از سالن پرورش باز به سالن تخمگذاری باز:
۱۸۲	نکات مهم در برنامه نوری پولت ها :
۱۸۲	جوجه ریزی و خرید جوجه :
۱۸۲	انتخاب نژاد :
۱۸۴	ویژگی عمومی جوجه های سالم
۱۸۴	توصیه های اختصاصی
۱۸۵	الف - قبل از ورود جوجه ها :
۱۸۵	ب - یک روز قبل از ورود جوجه :
۱۸۶	پ - اقدامات لازم در زمان جوجه ریزی
۱۸۷	ت - تغذیه جوجه ها در بدو ورود :
۱۸۸	ث - تعیین جنسیت جوجه ها از طریق پرهاى بال
۱۸۹	ج - برسی کیفیت جوجه ها
۱۸۹	چ - مدیریت دما
۱۹۰	ح - بستر مناسب و شرایط آن
۱۹۱	پرورش درون قفس :
۱۹۱	خ- حذف پرندگان ضعیف
۱۹۲	د- تراکم
۱۹۳	ذ - تغذیه و خوراک دادن :
۱۹۳	دانخوری
۱۹۳	تعداد دانخوری لازم :
۱۹۴	آبخوری و تامین آب جوجه ها
۱۹۵	توصیه های عمومی :
۱۹۷	فصل ششم: پرورش مرغ تخمگذار
۱۹۹	الف) روش بستر

۱۹۹	فضای موردنیاز مرغهای تخمگذار
۲۰۱	(ب) روش قفس:
۲۰۲	مزایای نگهداری مرغ در قفس:
۲۰۳	شرایط محیطی آشیانه های تخمگذاری
۲۰۳	الف - رژیم نور در مرغ های تخمگذار
۲۰۳	۱- الف - شدت نور:
۲۰۳	۲- الف - رنگ نور:
۲۰۴	۳- الف - الگوی نور:
۲۰۴	الگوی نور در آشیانه بدون پنجره
۲۰۴	روش نور ثابت کینگ :
۲۰۴	روش نور ثابت بوم :
۲۰۴	الگوی نور در آشیانه پنجره دار
۲۰۵	روش کاهش مرحله ای - افزایش مرحله ای موریس
۲۰۵	نوردهی متناوب
۲۰۶	تغذیه نیمه شب
۲۰۷	ب - تهویه
۲۰۸	عوامل ژنتیکی موثر در تولید تخم مرغ
۲۰۸	(۱) سن بلوغ :
۲۰۹	(۲) میزان تخم گذاری :
۲۰۹	(۳) توقف تولید :
۲۰۹	(۴) کرچی :
۲۰۹	(۵) مداومت تولید :
۲۱۰	(۶) پرریزی در مرغ های تخمگذار
۲۱۰	پرریزی اجباری
۲۱۱	اهمیت تولکبری اجباری
۲۱۳	زمان اجرای تولک اجباری
۲۱۳	مقایسه بین سیکل اول و دوم تولید
۲۱۵	انواع تولک بردن
۲۱۵	روش های تولک بری
۲۱۸	تغذیه مرغان تخمگذار تولکی
۲۲۰	معایب برنامه تولک اجباری از طریق اعمال گرسنگی
۲۲۰	انواع روش هایی که باعث کاهش وزن می شوند
۲۲۰	۱. روش معمولی
۲۲۱	۲. برنامه تولک بردن کالیفرنایی
۲۲۲	۳. برنامه تولک بردن کارولینای شمالی

- ۲۲۲..... تولک بردن بدون حذف خوراک :
- ۲۲۴..... تولک بردن از طریق افزایش روی
- ۲۲۵..... تولک بردن به وسیله ی استفاده از ید بالا در جیره
- ۲۲۵..... تولک بردن به وسیله ی استفاده از جیره های بدون نمک
- ۲۲۶..... تولک بردن به وسیله ی استفاده جیره هایی با کلسیم پایین
- ۲۲۶..... ترکیب روش های مختلف تولک بردن
- ۲۲۶..... تولک بردن به وسیله ی استفاده از هورمون های تولید مثلی
- ۲۲۷..... تولک بردن با استفاده از محصولات دارویی
- ۲۲۷..... مشخص کردن مرغ تخمگذار از غیر تخمگذار
- ۲۲۸..... منحنی تخمگذاری
- ۲۲۹..... عوامل موثر بر تولید تخم مرغ در مرغان تخمگذار :
- ۲۲۹..... الف - دلایل غیر عفونی موثر در تولید
- ۲۲۹..... ۱- سن مرغ :
- ۲۲۹..... ۲- تغذیه نامناسب :
- ۲۲۹..... ۳- کمبود یا نقص مواد مغذی
- ۲۳۰..... ۳-۱ - نمک :
- ۲۳۰..... ۳-۲ - کلسیم :
- ۲۳۱..... ۳-۳ - ویتامین d :
- ۲۳۱..... ۳-۴ - پروتئین
- ۲۳۱..... ۳-۵ - چربی :
- ۲۳۱..... ۴- مسمومیت ها :
- ۲۳۱..... ۴-۱ - نمک :
- ۲۳۱..... ۴-۲ - فسفر :
- ۲۳۲..... ۴-۳ - ویتامین d :
- ۲۳۲..... ۴-۴ - مایکوتوکسین ها :
- ۲۳۲..... ۴-۵ - بوتولیسم :
- ۲۳۲..... ۴-۶ - سموم دیگر:
- ۲۳۲..... ب - آنتی کوکسیدیا
- ۲۳۳..... ج- اشتباهات مدیریتی
- ۲۳۳..... ج ۱- قطع غذا :
- ۲۳۳..... ج ۲- قطع آب :
- ۲۳۳..... ج ۳- کاهش طول روز :
- ۲۳۴..... ج ۴- درجه حرارت بالای آشیانه ها :
- ۲۳۴..... د- انگل های خارجی

۲۳۴	۱د- مایت مرغان شمالی
۲۳۴	۲د- شپش ها :
۲۳۴	۳د- کک :
۲۳۴	۱۰- نماتدها :
۲۳۴	۲ ه- کرم کدو (سستودها) :
۲۳۵	و- بیماری ها
۲۳۸	اثرات زیانبار تنش گرمایی بر کیفیت پوسته تخم مرغ:
۲۳۸	خستگی مرغان تخمگذار در قفس
۲۴۱	فصل هفتم : طراحی آشیانه طیور
۲۴۲	انتخاب محل تاسیس مرغداری
۲۸۲	مزارع مرغداری :
۲۴۴	طراحی آشیانه
۲۴۶	محیط و ساختمان آشیانه
۲۴۶	الف) نوردهی :
۲۴۶	چگونگی روشنایی
۲۴۶	شدت نور
۲۴۷	رنگ نور
۲۴۷	نحوه محاسبه تعداد لامپ مورد نیاز در آشیانه
۲۴۸	ب (تهویه
۲۴۹	سیستمهای تهویه در آشیانه های مرغداری
۲۴۹	۱- تهویه آشیانه های باز
۲۵۰	۲- تهویه آشیانه های بسته
۲۵۱	نصب رنوستا در هواکش :
۲۵۱	کاربرد تعدادی از هواکشا :
۲۵۱	انواع تهویه در آشیانه مرغداری :
۲۵۱	۱- تهویه طبیعی :
۲۵۲	۲- تهویه مصنوعی
۲۵۲	۲-۱- تهویه عرضی
۲۵۳	۲-۲- سیستم تهویه تونلی
۲۵۵	تهویه در مناطق با آب و هوای گرم
۲۵۷	تهویه در مناطق با آب و هوای سرد
۲۵۷	محاسبه تعداد هواکش ها
۲۵۸	محاسبه دریچه ورودی هوای آشیانه
۲۶۰	ج (رطوبت نسبی و خنک کننده ها :

- انواع وسایل خنک کننده آشیانه مرغداری و نحوه بکارگیری آنها..... ۲۶۱
- الف- ج (سیستم باز..... ۲۶۱
- ۱) آبپاش های سقفی..... ۲۶۱
- ۲) مه پاشها..... ۲۶۲
- ۳) هواکش ها..... ۲۶۲
- ب- ج (سیستم بسته..... ۲۶۲
- ۱- مه پاشهایی با فشار کم..... ۲۶۳
- ۲- مه پاشهایی با فشار زیاد..... ۲۶۳
- ۳- پوشال / هواکش..... ۲۶۳
- ۴- مه پاش / هواکش..... ۲۶۹
- ۵- کولرهای آبی..... ۲۶۴
- نکات مهم در استفاده از سیستمهای خنک کننده آشیانه..... ۲۶۴
- ۱- خنک کننده تبخیری evaporative cooling..... ۲۶۵
- ۲- سیستم مه پاش fogging system..... ۲۶۵
- د) سیستم گرمایش..... ۲۶۶
- حرارت تشعشعی منطقه ای..... ۲۶۶
- گرم نمودن آشیانه ها..... ۲۶۶
- تولید هوای گرم توأم با گرماده های تشعشعی :..... ۲۶۶
- انواع وسایل گرمازا در مرغداری و نحوه بکارگیری آنها..... ۲۶۷
- بخاری..... ۲۶۷
- هیتر..... ۲۶۸
- دستگاه های مادر مصنوعی..... ۲۶۹
- ۱) مادر مصنوعی نفتی و یا گازی..... ۲۷۰
- مادر گازی :..... ۲۷۰
- مادر مصنوعی نفتی :..... ۲۷۱
- ۲) مادر مصنوعی برقی :..... ۲۷۲
- ۳) مادر مصنوعی مادون قرمز :..... ۲۷۳
- ۴) مادرهای مصنوعی با حرارت مرکزی..... ۲۷۴
- ذ) بستر..... ۲۷۴
- روش عملی جهت تعیین میزان رطوبت بستر :..... ۲۷۵
- س) آشیانه :..... ۲۷۵
- الف-س) انواع آشیانه طیور :..... ۲۷۶
- ۱) آشیانه های کوچک :..... ۲۷۶
- ۲) آشیانه های ردیفی :..... ۲۷۶
- ۳) آشیانه های چند طبقه :..... ۲۷۷

- ب-س) سیستم آشیانه های مرغداری..... ۲۷۸
- الف- ب-س) سیستم باز: ۲۷۸
۱. آشیانه های پنجره دار..... ۲۷۸
۲. آشیانه های با دیوار جانبی باز : ۲۷۹
- ب- ب-س) سیستم بسته : ۲۷۹
- ط) ساختار آشیانه..... ۲۸۰
- الف - ط) ابعاد آشیانه..... ۲۸۰
- ب- ط) پایه : ۲۸۱
- ج- ط) کف..... ۲۸۱
- د- ط) دیوارها : ۲۸۲
- ذ- ط) سقف..... ۲۸۲
- ر - ط) درها..... ۲۸۴
- و- ط) پنجره ها..... ۲۸۵
- ع) سیستم آبخوری..... ۲۸۵
- الف- ع) سیستم بسته (سیستم پرستانکی) ۲۸۶
- ۱- الف- ع) آبخوریهای اتوماتیک قطره ای (نیپل)..... ۲۸۷
- ۲- الف- ع) آبخوریهای اتوماتیک فلجانی..... ۲۸۷
- ب- ع) سیستم باز..... ۲۸۸
- ۱- ب- ع) آبخوریهای اتوماتیک سیفونی (زنگوله ایی - آویز) ۲۸۸
- ۲- ب- ع) آبخوری های دستی کله قندی..... ۲۹۰
- ۳- ب- ع) آبخوری های دستی ناودانی..... ۲۹۱
- کنتور آب : ۲۹۱
- منابع ذخیر. آب ۲۹۲
- ک) سیستم دانخوری در آشیانه های پرورش طیور..... ۲۹۳
- الف- ک) دستی : ۲۹۳
- ۱- الف- ک) دستی اولیه : ۲۹۳
- ۲- الف- ک) دانخوری های دستی ناودانی : ۲۹۳
- ۳- الف- ک) دانخوری های دستی مدور (بشکه ای) ۲۹۵
- ب- ک) دانخوریهای اتوماتیک..... ۲۹۶
- ۱- ب- ک) دانخوریهای ناودانی زنجیری : ۲۹۶
- ۲- ب- ک) دانخوریهای لوله ای بشقابیی (حلزونی)..... ۲۹۷
- سیلوی ذخیره دان : ۲۹۸
- ل) انواع سیستم قفس در پرورش طیور..... ۲۹۹
- الف - ل) قفس نگهداری جوجه ها (باتری) ۲۹۹
- ب - ل) انواع قفس های مرغهای تخمگذار : ۲۹۹

۳۰۰	۱- ب - ل) قفس های پله ای
۳۰۰	۲- ب - ل) قفس های چند طبقه ای
۳۰۱	۳- ب - ل) قفسهای مسطح جمعی :
۳۰۲	م) سیستمهای جمع آوری کود
۳۰۲	۱- کانال های کم عمق
۳۰۳	۲- گودال عمیق
۳۰۳	۳- تسمه
۳۰۴	۴- کاغذهای ضد رطوبت
۳۰۴	۵- تیغه های تراش دهنده
۳۰۴	ه) سیستمهای جمع آوری تخم مرغ
۳۰۶	ن) تجهیزات اندازه گیری در مرغداری
۳۰۶	دماسنجهای معمولی
۳۰۶	دماسنج مایکرومینیوم یا U شکل :
۳۰۷	دماسنجهای دیجیتالی
۳۰۸	رطوبت سنج
۳۱۰	اکسیمتر و دی اکسیمتر
۳۱۱	نورسنج
۳۱۲	ترموستات
۳۱۳	ملاحظات فنی و اقتصادی در احداث سالنهای پرورش مرغداری
۳۱۴	ملاحظات تهویه ای و گرمایشی :
۳۱۹	طرح پیشنهادی ساختمان پرورش طیور
۳۲۳	فصل هشتم : دیدگاه های بهداشتی در پرورش طیور
۳۲۵	امنیت زیستی و بهداشت در پرورش طیور
۳۲۶	برنامه امنیت زیستی
۳۲۷	الف - برنامه امنیت زیستی پایانی
۳۲۷	۱- الف- خارج ساختن وسایل و نظافت کامل آشیانه
۳۲۸	۲- الف- پاکسازی و ضدعفونی شبکه آبرسانی
۳۲۹	۳- الف- شستشو و ضدعفونی آشیانه ها و وسایل ثابت
۳۳۰	۴- الف- ضدعفونی
۳۳۲	۵- الف- ضدعفونی با بخار فرمل یا مه پاشی
۳۳۳	۶- الف- کنترل حشرات
۳۳۴	ب- برنامه امنیت زیستی پیوسته
۳۳۴	۱- ب- امنیت زیستی مزرعه
۳۳۴	۱) ۱- ب- بهداشت در سالن جوجه های یک روزه

- ۲) ۱-ب - بهداشت در سالن های مرغ تخمگذار..... ۳۳۶
- ۳) ۱-ب - بهداشت در انبارهای خوراک طیور..... ۳۳۸
- ۴) ۱-ب - مسائل بهداشتی کود و فاضلاب در مرغداری ها..... ۳۴۰
- ۲-ب - بهداشت محیط در صنایع مرغداری..... ۳۴۱
- ۱) ۲-ب - قرنطینه..... ۳۴۴
- ۲) ۲-ب - ضدعفونی هوا..... ۳۴۵
- ۳) ۲-ب - کنترل جوندگان..... ۳۴۵
- ۴) ۲-ب - ضد عفونی آب..... ۳۴۶
- ۵) ۲-ب - معدوم کردن تلفات..... ۳۴۷
- ۳-ب - امنیت زیستی و طراحی آشیانه ها..... ۳۴۸
- سایر اقدامات بهداشتی..... ۳۴۸
- انتخاب مواد ضدعفونی..... ۳۴۹
- انواع ضدعفونی کننده های رایج در صنعت مرغداری..... ۳۵۲
- فنل ها..... ۳۵۳
- کرزول..... ۳۵۳
- لیزول..... ۳۵۴
- ترکیبات ید..... ۳۵۴
- کلر..... ۳۵۴
- کلرامین..... ۳۵۴
- گوگرد (دی اکسید سولفور)..... ۳۵۵
- سورفاکتنت ها..... ۳۵۶
- ترکیبات چهارتایی آمونیوم..... ۳۵۶
- آهک..... ۳۵۶
- فرم آلدئید..... ۳۵۷
- محلول فرمالین..... ۳۵۷
- پودر پارافرم آلدئید..... ۳۵۸
- روشهای کاربرد فرم آلدئید در مرغداری..... ۳۵۸
- نکات کلیدی جهت موفقیت یک برنامه امنیت زیستی..... ۳۶۱

- فصل نهم : واکسیناسیون..... ۳۶۷
- تعاریف مهم در واکسیناسیون..... ۳۶۸
- انواع واکسن های طیور..... ۳۶۹
- ۱- واکسنهای زنده..... ۳۶۹
- ۲- واکسن های غیرفعال..... ۳۷۰
- روشهای واکسیناسیون..... ۳۷۰

۳۷۰	الف (روش های گروهی.....
۳۷۰	۱- الف) آشامیدنی.....
۳۷۲	روش کار در واکسیناسیون خوراکی :
۳۷۴	۲-الف)اسپری ذرات درشت و آنروسل.....
۳۷۸	ب)روش های انفرادی.....
۳۷۸	۱- ب)روش قطره چشمی.....
۳۷۹	طرز ساخت واکسن قطره چشمی :
۳۸۰	۲- ب) روش تزریق.....
۳۸۰	طرز استفاده واکسن روغنی :
۳۸۱	۳-ب) مایه کوبی.....
۳۸۱	نکات ضروری در انجام واکسیناسیون.....
۳۸۲	برنامه ریزی واکسیناسیون (جدول واکسیناسیون).....
۳۸۳	نمونه ای از برنامه واکسیناسیون مرغ تخمگذار.....
۳۸۳	ارزیابی سرولوژیکی.....
۳۸۳	دلایل عدم موفقیت واکسیناسیون طیور.....
۳۸۶	فصل دهم : بیماریهای مرغ تخمگذار.....
۳۸۷	علل تلفات جوجه ها از یک تا سه هفتگی.....
۳۹۱	اختلالات متابولیکی در طیور.....
۳۹۱	بیماری های استخوانی در طیور.....
۳۹۱	ریکتینز (Rickets نرمی استخوان) :
۳۹۳	پروسیس (Porosis) (لغزش وتر) (برگشتگی و پیچیدگی پنجه) :
۳۹۴	تیبیا دیسکندروپلازیا Tibia dyschondroplasia.....
۳۹۴	استئوپروزیس.....
۳۹۴	کندرودسترون.....
۳۹۵	نقرس (نقرس مفصلی).....
۳۹۶	کمبود ویتامین A.....
۳۹۸	کمبود ویتامین E.....
۴۰۰	سندرم کبد چرب.....
۴۰۲	عفونت پا :
۴۰۲	آفلاتوکسین در طیور.....
۴۰۵	آنفولانزای فوق حاد طیور.....
۴۰۸	سندرم سر باد کرده ویروسی طیور و راههای پیشگیری و کنترل آن.....
۴۱۱	بیماری مارک در گله های مرغ تخمگذار.....
۴۱۶	برونشیت عفونی طیور.....

۴۲۰		سالمونلوز طیور
۴۲۵		عفونت کیسه زرده یا Omphilitis
۴۲۶		بیماری کوکسیدیوز طیور
۴۳۲		گامبورو یا بورس عفونی پرندگان (IBD)
۴۳۴		بیماری نیوکاسل
۴۳۶		داروهای موثر در درمان بیماریهای باکتریایی طیور
۴۳۷		لزوم استفاده از داروها
۴۳۸		راههای استفاده از دارو
۴۳۹		الف - نیتروفورانها
۴۳۹		ب - پنی سیلین ها
۴۴۱		ج - تتراسیکلینها
۴۴۲		د - آمینوگلیکوزیدها
۴۴۴		ه - سولفانامیدها
۴۴۵		و - ماکرولیدها
۴۴۵		ز - لینکوزامیدها
۴۴۶		ح - سایر آنتی بیوتیک ها
۴۴۶		ط - سایر داروها
۴۴۹		داروهای گیاهی در دامپزشکی
۴۴۹		اشکال متداول داروهای گیاهی در دامپزشکی
۴۴۹		۱. پودر Powder
۴۵۰		۲. چای ها (Infusions Herbal Teas)
۴۵۰		۳. جوشانده ها Decoctions
۴۵۰		۴. خیسانده گیاه Maceration
۴۵۱		۵. عصاره ها Extracts
۴۵۱		۶. اسانسها Essential oil
۵۲۱		۷. کپسولها و قرص ها Capsules and Tablets
۵۲۱		۸. شربت Syrup
۴۵۱		۹. لوسیون Lotion
۴۵۲		۱۰. اسپری، بخور Spraying
۴۵۲		۱۱. دود دادن Smoking
۴۵۲		فهرست داروهای گیاهی دامپزشکی فهرست داروهای گیاهی دامپزشکی
۴۵۴		منابع
۴۵۸		جداول وعکسهای ضمیمه

پیش گفتار

با سلام و صلوات بر روح پرفتوح بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی و شهدای ۸ سال دفاع مقدس، خدای متعال را شاکریم که در پیروی از خط امام و شهدا و در راستای تحقق اهداف و آرمانهای اسلام و انقلاب، شاهد تداوم گسترده ی حرکت های جهادی و عام المنفعه‌ای در سراسر کشور هستیم. در همین راستا، بنیاد موسسات طلایه داران جهاد به پیروی از غیور مردان جهاد سازندگی در صدر انقلاب با رسالت ایجاد هماهنگی و اتحاد بین گروه‌های جهادی و تامین کیفیت و محتوایی هر چه غنی‌تر برای این حرکت‌های گرانقدر به ایفای نقش پرداخته است.

در همین خصوص علاوه بر برنامه های عمرانی، فرهنگی، آموزشی و ...، با توجه به ضرورت ایجاد اشتغال مولد روستایی و با توجه به آنکه صنعت طیور بعد از صنعت نفت بزرگترین صنعت از نظر اشتغال در کشور می باشد؛ و رسالت انتقال آخرین دست آوردهای علمی و کاربردی جهانی به بخش تولید و پژوهشی بدنه جامعه و نیز تاثیرات اجتماعی- اقتصادی مثبت این موضوع از جمله تحقق ارتقا صنعت، و مهاجرت معکوس در سطح مناطق کشور، سعی بر آن شد تا با طراحی و اجرای پروژه‌های پژوهشی و اشتغالزایی روستایی گامی مؤثر در جهت توسعه و تقویت بنیان‌های اقتصادی- اجتماعی جامعه و به خصوص مناطق محروم روستایی، که به فرموده امام(ره)، همانا ولی نعمتان جامعه اسلامی ایران هستند، برداشته شود؛ فلذا ضمن مطالعه تجربیات مرتبط سایر ملل و بهره‌گیری از منابع اطلاعاتی گوناگون روز دنیا و نیز پس از برگزاری جلسات متعدد با کارشناسان و صاحب‌نظران امر، مجموعه حاضر تدوین گردیده و در اختیار شما عزیزان قرار گرفته است.

در این میان موسسه جهادگران پیشگام که متشکل از اساتید و متخصصان و کارشناسان مجرب در رشته ها و تخصصهای گوناگون بوده ، و به عنوان واحد کار آفرینی و اشتغالزایی بنیاد موسسات طلایه داران جهاد ، با تشکیل تیم اشتغالزایی، آماده اجرا و مشاوره طرحهای اشتغالزا در مناطق محروم و روستایی بصورت عام المنفعه می باشد ؛ تا در جهت هرچه کم‌رنگ تر نمودن مشکلاتی چون بیکاری و اتلاف منابع موجود در روستا و همچنین مهاجرت از روستا به شهرها اقدامی مؤثر صورت گرفته و سعی بر آن بوده است تا با استفاده از مدل تسهیلگری و بهم رسانی منابع مالی و دانشی موجود در شهرستانها و استانها، اشتغال مورد نیاز در مناطق روستایی ایجاد گردیده، همچنین زمینه جهت تربیت افراد مومن و متعهد و وفادار به آرمانهای امام و انقلاب فراهم آید. باشد که با استعانت از حضرت حق زمینه ساز

ظهور حضرت ولی عصر (عج) باشیم. **بنیاد موسسات طلایه داران جهاد**

آدرس: میدان رسالت، بزرگراه رسالت، نبش خیابان شهید هدایتی (کرمان شمالی)، پلاک ۹۳۱، ساختمان اتحادیه- انجمنهای اسلامی دانش‌آموزی تهران، دبیرخانه بنیاد موسسات طلایه داران جهاد ؛

تلفن: ۰۲۶۳۱۳۹۷۵-۶ همراه : ۰۹۱۹۶۳۱۹۰۶۰ فاکس: ۰۲۶۳۱۱۶۳۸

پست الکترونیک: jahadi_kar@yahoo.com

وب سایت: www.karafarini.hejr.ir

مقدمه :

مرغ در حدود ۵۵۰۰-۵۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح در هندوستان، سوماترا و جاوه اهلی شده و برای مصارف غذایی، مذهبی، نمایش و شرط‌بندی و جنگ انداختن با یکدیگر به کار گرفته شده است. بشر اولیه با درست کردن لانه و دادن غذا به زنده ماندن و تولید نسل مرغ کمک کرده است.

استفاده از گوشت مرغ و تخم‌مرغ به عنوان غذای انسان تاریخچه بسیار قدیمی دارد.

در جوامعی که دچار کمبود چراگاه‌های طبیعی هستند و از طرف دیگر به‌عللی از نظر مراتع مصنوعی محدودیت دارند، برای تأمین پروتئین حیوانی کافی برای مصارف انسانی توسعه هرچه بیشتر صنعت پرورش طیور ضرورت انکارناپذیری دارد. زیرا نگهداری و پرورش طیور احتیاج به مراتع و چراگاه‌های وسیع ندارد و می‌توان در محیط محدود با استفاده از مازاد مواد غذایی غیرقابل استفاده برای انسان، مثل بقایای کارخانجات روغن‌کشی، لبنیات‌سازی کشتارگاه‌های صنعتی (دام و طیور) شیلات، کنسروسازی و غیره، در مدت زمان کوتاهی تولید گوشت و تخم‌مرغ کافی در مرغ نمود.

پرورش طیور به صورت سنتی و نیمه سنتی در قرون گذشته به همراه فراز و نشیب‌هایی در کشور ما وجود داشته است. اما صنعتی که به عنوان صنعت پرورش طیور مطرح است، صنعتی نو و وارداتی است.

در قبل از انقلاب اسلامی این صنعت وابستگی کاملی به کشورهای بیگانه داشت؛ که مهمترین و اصلی ترین آنها رژیم اشغالگر قدس بود. که به همت و مجاهدت گروه‌هایی از مبارزین و از جمله فداییان اسلام و سرمایه‌گذاری آنان این صنعت تا حدود قابل توجهی بومی گردید.

و امروزه ما شاهد ورود تخم مرغ نطفه دار و یا واکسیناسیون جوجه‌های گوشتی، تخمگذار و یا مادر در فرودگاه‌ها نیستیم.

اما حال چه شده است که این دست آورد مهم که برای ایجاد آن زحمات و مجاهدت‌های فراوان صورت گرفته، اینگونه مورد کم لطفی و سوء مدیریت است.

چرا سودجویی عده ایی دلال آنقدر با ارزش شده؟ و چرا اینان آنقدر قدرت دارند که صنعتی را که از جنگ آن رژیم منحوس خارج ساختیم از دست ما خارج کرده اند؟

آری آن دشمن در روبرو بود، واینان همان کسانی اند در پشت سر، و در بین خودمان اند و دم از حمایت از ما می زنند.

این کتاب راهنما به منظور کمک به شروع فعالیت و بهبود وضعیت مدیریتی پرورش دهندگان و راهنمایی دانشجویان تهیه شده است. و با قاطعیت روشی مطلوب و کاربردی در جهت پرورش مرغ تخمگذار را به همراه نکات مدیریتی روز دنیا را آموزش می دهد.

مدیریت علاوه بر توجه به نیازهای اساسی گله می بایست بتواند از حداکثر توانایی ژنتیکی نژاد نیز بهره برداری نماید .

بعضی از نکات مندرج در این کتاب ممکن است نیازمند تعدیل بر اساس تجربیات محلی شما و یا همفکری تیم فنی منطقه باشد .

در این کتاب راهنما ، بعضی نکات کلیدی که اغلب تاثیر به سزایی در عملکرد گله دارد مورد توجه ویژه قرار گرفته است. که توصیه های ما بر اساس دانش و تجربیات علمی روز جهانی را بیان می دارد . شما بایستی با توجه به شرایط منطقه که می تواند بر روی عملکرد گله موثر باشد، و توجه به برنامه های مدیریتی این مجموعه ، منطقی ترین گزینه را انتخاب نمایید .

برنامه های راهنمای مدیریتی مرغ تخمگذار نژاد انتخابی در اول هر دوره، بعنوان یک راهنما و مکمل مدیریتی شما می باشد بطوریکه می توانید با استفاده از دانش خود و راهنمای موجود، و اطلاعات کاربردی این مجموعه، بطور مداوم عملکرد خوبی از این فعالیت به دست آورید و از سایر منابع بی نیاز باشید. لذا در این اثر سعی شده اطلاعات کافی در این مورد گرد آوری ، و در اختیار علاقه مندان قرار گیرد . و در همین راستا از کلیه اساتید ، محققین ، دانشجویان و تولید کنندگان دعوت می شود انتقادات ، پیشنهادات و تجربه های شخصی ، و یا سوالات خود را از طریق ایمیل در میان بگذارند تا با همکاری هم در جهت ارتقاء این صنعت گامی موثر برداریم .

eghbalimo@yahoo.com

محمد اقبالی قهیازی

زمستان سال ۱۳۹۱